

'k Moest alleen JA zeggen

International Theatre Bookshop publiceerde acht toneelstukken van Arne Sierens in één band.

Een indrukwekkend hoofdstuk in onze toneelliteratuur, schrijft Griet Op de Beeck.

Arne Sierens, toneelschrijver

1. En daarmee was het weer begonnen. Een gloednieuw theaterseizoen. Koen de Sutter regisseerde bij Het Zuidpooltheater Jan Steen en Marijke Pinoy in *De Soldaat-Facteur en Rachel*, een stuk van Arne Sierens.

'Een waardige opener van een nieuw seizoen' blokletterde De Standaard. Ook Steven Heene van De Morgen was enthousiast over deze 'gave en onderhoudende' *Soldaat-Facteur*, 'niet zomaar een seizoensopener... meteen ook een goede, kwaliteitsvolle productie.' En inderdaad, mijn ouders zouden er op een onbevaakte zondagavond op tv2 graag naar gekeken hebben, denk ik. (Geen ironie, en met alle respect; mijn ouders zijn de eersten de besten niet.) Twee mensen die van op hun stoel hun wedervaren ten tijde van 'den grooten oorlog' vertellen, in aanstekelijk West-Vlaams dan nog.

Ze komen op, klappen de stoelen open, en met alle tijd en rust die twee oude mensen kunnen hebben, beginnen ze elk aan hun verhaal. De fluo-vliegenmepper, demonstratief tussen de klapzetel van Pinoy gestopt, doet echter al van in het begin vermoeden dat de gemoeieren nog zullen verhitten. En inderdaad, na driekwart van het relaas is het zover. Ontgoocheling en machteloosheid over wat de oorlog Rachel en haar liefde heeft aangedaan nemen de bovenhand en driftig mept Rachel naar de vliegen die vreten aan de gapende wonden die de oorlog in haar kop geslagen heeft. Schone symboliek, zou je kunnen zeggen.

Wat je ook zou kunnen zeggen is dat deze *De Soldaat-Facteur en Rachel* een toonbeeld is van wat theater net niet moet zijn.

Een flink doorgekauwde, propere tekstzeggings, wat getelefoneerde effecten (die af en toe nog werken ook), hier en daar een kleine

eruptie van emotie (en-dat-dan-ook-weer-wat-onderuithalen-want-anders-wordt-het-naturalisme). Een vleugje humor, een druppeltje ontroering, een streepje muziek.

Allemaal degelijk. En zó keurig volgens alle regels van de kunst verpakt dat het me om de een of andere niet nader gespecificeerde reden een beter idee lijkt om het gewoon niet open te maken. Of misschien beter: dat de nieuwsgierigheid om dat te doen totaal ontbreekt. Theater dat er is, dat er mag zijn, maar waarbij je geen moment het gevoel krijgt dat het er móet zijn.

Kunst als een vaasje voor op de kast.

En dat terwijl *De Soldaat-Facteur en Rachel*, als ik het lees in het recent verschenen verza-

Arne Sierens / Kurt Van der Elst

meld werk van Arne Sierens, zo dicht op het vel komt te zitten. Het is een tekst die ontroert zonder sentimenteel te worden, die direct durft zijn zonder in drammerigheid te vervallen, die loopt als een trein waar geen stoppen aan is, een trein die je willens nillens meevoert tot het eindstation, en daar voorbij.

2. Enkele dagen later. Jazz Middelheim. Jazzpianist Mal Waldron viert zijn tweeënzeventigste verjaardag in Antwerpen. Na het concert wordt Bo Mandlevilles documentaire over hem getoond. Daar hadden twee bevriende muzikanten het over wat dat dan is: een echte muzikant, een echte kunstenaar. Reggie Walker zei toen iets als: 'Creativity starts when you're in trouble. You make the most beautiful things when you try to save your ass. An artist that always knows what his next step is going to be, will always be just another musician. A musician brave enough to let go and walk a road he's never walked before, can fail of course, but if the mood is right, only that artist can rise above himself.' Max Roach voegde daar nog aan toe: 'a real artist has to invent himself'

3. Nog een paar dagen later. De echt-echte, traditionele opening van het nieuwe theaterseizoen met het Theaterfestival. Om negen uur: *Licht* van Gerardjan Rijnders. Een tegelijk totaal verguisde en bejubelde productie, in ieder geval één van de drie creaties van Toneelgroep Amsterdam die als 'belangwekkend' geselecteerd werden voor het festival. *Licht* is een voorstelling waarin het meer dan een uur duurt voor het eerste woord wordt gesproken. Dan een monoloog – geschreven door Rijnders – van één van de pakweg twintig acteurs die op de scène aanwezig zijn; en niet eens de meest